

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Veleň, okres Praha - východ

Veleň, Hlavní 46, 250 63 Mratín

Identifikátor školy: 600 052 095

Termín konání inspekce: 6. – 7. leden 2004

Čj.:	c6-1005/04-2031
Signatura:	kc5zx109

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole, školní družině a mateřské škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole, školní družině a mateřské škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyku a matematice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ státní kontrola dodržování obecně závazných právních předpisů prováděná ve smyslu § 18 odst. 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů – kontrolované oblasti: odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků v celé škole, školní družině, mateřské škole; učební plány a učební osnovy v českém jazyku a matematice; vykazování počtu žáků v základní škole, školní družině a mateřské škole; organizace a řízení výchovně-vzdělávací činnosti v základní škole, školní družině a mateřské škole; výchovná opatření v základní škole,
- ❖ dodržování právních předpisů na úseku školního stravování ve smyslu vyhlášky č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů a předpisů souvisejících, kontrolovaným obdobím je rok 2003 a rok 2004 ke dni kontroly.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Malotřídní Základní škola Veleň, okres Praha – východ je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Obec Veleň, okres Praha – východ, Hlavní 160. Škola sdružuje mateřskou školu (kapacita 25 dětí), základní školu (60 žáků), školní družinu (25 žáků) a školní jídelnu (50 jídel) a má jedno odloučené pracoviště, budovu mateřské školy a školní jídelny Hlavní 160, Veleň. Inspektovány byly všechny součásti školy. Nejnověji byla škola zařazena do sítě škol, předškolních a školských zařízení na základě Rozhodnutí MŠMT čj. 25 786/03-21 ze dne 4. listopadu 2003.

Ve škole byly v době konání inspekce dvě třídy (1. + 2. ročník, 3. + 4. ročník) celkem s 28 žáky, ve školní družině byl zapsán 21 žák, v mateřské škole 25 dětí a ve školní jídelně 64 strážníků. Vzdělávání a výchovu zajišťovalo celkem pět pedagogických pracovníků a vychovatelek, dále zde pracovali čtyři provozní zaměstnanci.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V době konání inspekce zajišťovaly vzdělávání a výchovu v základní škole dvě pedagogické pracovníce (ředitelka a učitelka) a jedna vychovatelka školní družiny, která zároveň působí na částečný úvazek jako učitelka. Kromě anglického jazyka, prvouky, tělesné a výtvarné výchovy byla výuka všech ostatních předmětů zajištěna v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách *odborné a pedagogické způsobilosti* pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Bez odborné způsobilosti je

tak vyučováno pouze 10 hodin týdenního učebního plánu, tj. 8,9 %. Vychovatelka školní družiny vyhovuje požadavkům odborné a pedagogické způsobilosti pro tuto práci.

Organizační uspořádání školy, které je stanoveno v Organizačním řádu malotřídní školy, nedatovaném a neprojednaném, není aktuální, neboť vůbec nezachycuje postavení nové součásti školy – mateřské školy. Provozní řád základní školy z 1. ledna 2003 je velice podrobný a rozsáhlý (5 stran) a odpovídá minimálně úplné základní nebo střední škole. Postrádá bližší přizpůsobení dané skutečnosti. To naopak obsahuje nový Pokyn ředitele školy ke konání škol v přírodě z 1. ledna 2003, který vychází z několik let se opakující aktivity školy. Uvedené materiály jsou přístupné v ředitelně.

Veškeré povinnosti a pravomoci v *řízení školy* v pedagogické oblasti a výchovně-vzdělávacím procesu vykonává sama ředitelka, pro kterou byl uplynulý rok zvláště po stránce organizační velice náročný. Škola přešla nejen do právní subjektivity, ale došlo i ke sloučení tří subjektů. Organizací práce, jejími výsledky i hodnocením se vyučující zabývají prakticky denně, neboť jsou v neustálém kontaktu. Písemně je tato činnost zpracována v Plánovacím kalendáři ředitele školy, který je stručný, věcný a konkrétní.

Přenos informací mezi ředitelkou a druhou budovou je denně telefonicky, pravidelnými návštěvami a dle nutnosti. V samotné škole se vyučující domlouvají o všem důležitém osobně.

Hospitační činnost ředitelky školy se řídí plánem, se kterým pravidelně pracuje. Vzhledem k problematickým možnostem zastupování využívá k hospitacím i další akce školy jako je plavecký výcvik, divadelní představení, besídka atp. Vzhledem k blízkosti tříd má možnost se o výsledcích a úrovni výuky ve druhé třídě přesvědčovat průběžně, což se však ukázalo jako nedostatečné a ve druhé třídě došlo k nedodržení osnov. Zápisy z hospitací jsou věcné, stručné, s vyučujícími probrané. Čisté prostory školy, pořádek i přítomnost školnice na pracovišti svědčí o dobré práci s provozními zaměstnanci.

Kvalitu práce pedagogů ovlivňuje i jejich *další vzdělávání*. Všechny vyučující se zúčastňují vybraných akcí pedagogického centra, v tomto školním roce jedna z nich navštěvuje kurzy anglického jazyka, druhá zahájí počítačový kurz.

Ředitelka má písemně zpracovaná kritéria *hodnocení učitelů*, která jsou všem známá. Písemné hodnocení neprovádí, preferuje ústní jednání a osobní pohovory se zaměstnanci. *Sebehodnocení* zaměstnanců prováděno není.

Pedagogický proces v mateřské škole (dále jen MŠ) zajišťovaly do 31. prosince 2003 dvě pedagogické pracovnice - zástupkyně ředitelky ZŠ a učitelka, obě pro oblast předškolního vzdělávání pedagogicky i odborně způsobilé. Dnem 1. ledna 2004 došlo ke změně. V době konání inspekce v MŠ pracovaly stávající učitelka a na jeden měsíc nově přijatá pedagogicky i odborně způsobilá učitelka důchodového věku. V MŠ dále pracují čtyři provozní zaměstnanci – školnice, kuchařka, pomocná kuchařka a sezónní pracovník. Funkci vedoucí školní jídelny vykonávala do 31. prosince 2003 zástupkyně ředitelky ZŠ, v době konání inspekce nebyla tato funkce ustanovena.

Kolektiv je z větší části stabilní a stmelený. Míra přímé výchovné povinnosti pedagogů (obě plný úvazek 31 hodin týdně) je promyšleně rozvržena, zajišťuje souběžné působení při realizaci pedagogických záměrů, zejména při pobytu venku a při náročnějších akcích.

Jednoduchá organizace MŠ zabezpečuje plynulý chod školy včetně vzdělávacího procesu. Zvýšený počet dětí je v souladu s výjimkou udělenou ředitelkou ZŠ (ta ale nesplňuje podmínku § 3 odstavec (4) vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách - dohoda ředitelky školy se zřizovatelem a dalším nadřízeným orgánem - KÚ), kterou doplňují organizační opatření, obsahující zásady bezpečnosti dětí při jejich pobytu mimo objekt MŠ. Předložené dokumenty – řídicí předpisy vycházející z obecně platných právních norem - nejsou

jednoznačně specifikované pro vnitřní a vnější potřebu školy. V názvech i obsahu jsou částečně duplicitní a obsahově ne zcela vyčerpávající (chybí např. informace o rozhodovací pravomoci OÚ při přijímacím řízení dětí do MŠ). Po formální stránce chybí podpisy zaměstnanců a doba platnosti. Pozitivem naopak je, že jsou všem zaměstnancům známé a přístupné, čímž je umožněna potřebná orientace personálu a zajištěn plynulý chod školy. Pracovní náplně všech zaměstnanců MŠ s výjimkou nově přijaté pracovnice jsou zpracovány strukturovaně a přehledně. Obsah ale tvoří pouze povinnosti zaměstnanců, jejich práva deklarována nejsou. Rovněž po formální stránce nejsou dokumenty úplné (chybí platnost, podpis konkrétního pracovníka).

Denní osobní kontakt všech zaměstnankyň včetně aktuálních krátkých jednání umožňuje pružný a funkční přenos informací. Stěžejní odborné a organizační otázky jsou předmětem pedagogických a provozních porad. Předložené zápisy z těchto jednání mají průměrnou úroveň, stručnost zápisů neprokazuje dostatečně konkrétní obsah jednání, kontrola plnění závěrů není zaznamenávána, periodická hodnocení jsou uváděna pouze v obecné poloze.

Zástupkyně ředitelky ZŠ uplatňovala demokratické a participační principy řízení a pozitivní formy motivace. Náležitou pozornost věnovala celému kolektivu tak, aby bylo v souladu s probíhajícími změnami vzdělávací práce zajištěno jednotné působení všech zaměstnankyň.

Dalšímu organizovanému i individuálnímu vzdělávání byla s ohledem na zajištění provozu jednotřídní MŠ věnována aktuálně zaměřená pozornost (např. přechod do právní subjektivity atp.). Škola odebírá odborné časopisy, je velmi dobře zásobena odbornou literaturou. Výraznější pozitivní změny v kvalitě přehledu a znalostí transformačních změn v předškolním vzdělávání však zaznamenány nebyly.

Výroční zpráva ZŠ za školní rok 2002/2003 se hodnocení činnosti MŠ téměř nedotýká. V několika oblastech má pouze popisný charakter výčtu činností, s výjimkou hodnocení materiálně-technického vybavení neobsahuje hodnotící prvky.

Plán kontrolní a hospitační činnosti, který byl předložen teprve druhý den konání inspekce, postrádá potřebný údaj platnosti, obsahově nevykazuje systematičnost a návaznost sledovaných cílů. Sporadická hospitační činnost zaznamenávaná bez stanovení specifického zaměření na oblast kontroly a hodnocení neměla náležitou účinnost. Zápisy z hospitací mají převážně popisný charakter, obsahují menší počet hodnotících prvků a závěry vyjádřené v obecné poloze. Přednost byla dávana průběžným ústním konzultacím o průběhových výsledcích vzdělávání jednotlivých dětí. V nízké kvalitě rozborové činnosti učitelky se zřetelně odráží slabá kvalita odborného vedení.

Kritéria pro hodnocení pedagogů jsou stanovena, známá, v posledním kalendářním roce zástupkyně ředitelky ZŠ nevyužívána.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti základní školy byly dobré.

Personální podmínky činnosti školní družiny byly velmi dobré.

Personální podmínky činnosti mateřské školy byly dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hlavní budova základní školy je jednopatrový objekt z roku 1901. V budově jsou tři třídy, z nichž jedna slouží v současné době jako tělocvična, dále kabinet, ředitelna, nevyhovující prostory školní družiny a stejně tak školní jídelny a byt. *Učebny* jsou veliké, prostorné, vybavené novým vyhovujícím nábytkem. V budově bylo nedávno zrekonstruováno ústřední

topení a z bývalé uhelny a kotelny bude vybudována nová školní jídelna s výdejnou stravou, které již budou vyhovovat požadovaným normám. U školy je pozemek, ze kterého může škola využívat pouze menší část. Proto v současné době nemá vhodné a odpovídající školní hřiště.

Výuka probíhala v upraveném a čistém *prostředí tříd* s více či méně podnětným zastoupením nástěnných, trojrozměrných i jiných pomůcek. Estetickou úroveň zvyšovaly účelně vystavené žakovské výtvarné práce. V obou třídách je video s televizí, radiomagnetofon, v jedné je navíc pianino a Orffovy nástroje a ve druhé jsou čtyři funkční počítače.

Škola má dostatek učebnic k výuce povinných předmětů. Učebnice zajišťují návaznost a co největší soulad s učebními osnovami. V současné době preferuje knihy nakladatelství ALTER, doplňované potřebnými jednotlivými učebnicemi, z nichž texty vyučující kopírují. Tradiční *učební pomůcky* (nástěnné, trojrozměrné, víceúčelové soubory a sady, encyklopedické a jiné publikace) jsou průběžně doplňovány, případně nahrazovány modernějšími verzemi a jejich zastoupení je standardní a vyhovující. Škola vybavila žáky, ve spolupráci s obecním úřadem, učebnicemi, sešity a některými výtvarnými pomůckami. Knihovna není ve škole zřízena, potřebné materiály jsou umístěny ve třídách (knihy pro společnou nebo zájmovou četbu) nebo v ředitelně (odborné publikace, encyklopedie apod.). Materiální fond je doplňován nepravidelně, dle finančních možností školy.

Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou k dispozici různé textové pomůcky, didaktické hry, bzučáky a programy na PC. Dva žáci mají i speciální učebnice a pracovní sešity.

Kontrolní činnost v oblasti využívání materiálních zdrojů představují hospitace ředitelky, využití počítačů ve výuce je dáno rozvrhem učebny I. třídy.

Školní družina je umístěna v nevyhovujících prostorách. Krajská hygienická stanice udělila škole do 1. července 2005 výjimku k využívání těchto prostor s tím, že v rámci plynofikace celého objektu školy dojde k úpravám vnitřní dispozice školy tak, že pro potřebu školní družiny budou vyčleněny vhodnější prostory. Zatím jsou využívány pomůcky, doplňkové materiály, učebny a tělocvična školy.

Mateřská škola a školní jídelna jsou umístěny v účelové budově postavené v roce 1953, která byla přístavbou rozšířena, zrekonstruována a plynofikována. V části budovy s vlastním vchodem je umístěn i Obecní úřad. Vstupní prostor mateřské školy tvoří dvě funkčně a účelně rozdělené šatny, ze kterých je vstup do třídy, sociálního zařízení a ředitelny. Prostorná třída je nápaditě a účinně dělena na pracovní a hrací prostory s řadou námětových koutků včetně relaxačního. Její uspořádání a vybavení umožňuje souběžné konání rozmanitých skupinových, individuálních a s menšími úpravami (při větším počtu dětí) i frontálních činností. Na třídu navazuje samostatná jídelna vybavená knihovnou, moderní sociální a hygienické zařízení. Všechny prostory jsou čisté s velmi dobrou estetickou úrovní, částečně tvořené nápaditými výrobky dětí i učitelek a originální výzdobou obrázků na dřevě, znázorňující postavy známých pohádek.

Třídy jsou vybaveny starším, ale udržovaným funkčním nábytkem, dětské stolky a židličky však nezohledňují antropometrické potřeby různých věkových kategorií dětí. Rovněž šatnové bloky jsou již málo vyhovující. Vzhledem k počtu dětí je cíleně a vhodně doplňován dostatečně četný a široký sortiment dětské literatury včetně encyklopedií a naučné literatury.

Na budovu navazuje rozlehlá, na jih situovaná školní zahrada se vzrostlými jehličnatými stromy a výškově členitým terénem. Vybavení pískovišti, skluzavkami, četnými dřevěnými a kovovými průlezkami, přístřeškem na venkovní hračky a stávající pomůcky vytvářejí velmi

příznivé podmínky i příležitosti k dětským aktivitám, poznávacím a sezónním činnostem i k relaxaci.

Třída je vybavena přístupně uspořádanými hračkami, pomůckami i doplňkovým materiálem. Vybavení pro oblast hudebních činností je velmi bohaté, vybavení pro pohybové aktivity je chudší. Z oblasti audiovizuální techniky má škola televizní přijímač a radiomagnetofon. Osobní počítač, tiskárnu ani kopírovací přístroj MŠ nevlastní, využívá zařízení základní školy.

V době konání inspekce děti aktivně využívaly možnosti výběru tematicky zaměřených i ostatních hraček a pomůcek včetně doplňkových materiálů a pracovních listů. Rovněž při řízených činnostech byly tematické materiální zdroje nápaditě, funkčně a ve shodě se zvolenou potřebou využívány.

V plánování i realizaci vybavení hračkami, učebními pomůckami a doplňkovým materiálem je zřejmá promyšlenost ve stanovení priorit. Inovace, nákupy a další opatření zohledňují funkčnost, bezpečnost a hygienickou nezávadnost, plně reflektují návaznost na realizovaný program. Cíle této oblasti se ve spolupráci se zřizovatelem a za významného přispění sponzorů daří velmi dobře naplňovat.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti základní školy byly velmi dobré.

Materiálně-technické podmínky činnosti školní družiny byly vyhovující.

Materiálně-technické podmínky činnosti mateřské školy byly velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle schváleného *vzdělávacího programu Základní škola* (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2). Předepsaný učební plán je ve všech ročnících dodržen. Škola nevykazuje žádného žáka se *speciálními vzdělávacími potřebami*.

Výuka českého jazyku nebyla v souladu s platnými rámcovými učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu; výuka matematiky v souladu byla.

V tomto školním roce není veden žádný zájmový kroužek. ***Kontrola naplňování učebních osnov není účinná***, školní inspektoři shledali v českém jazyku ve 3. ročníku jejich porušování. Ředitelka školy vyžaduje zpracování *časově-tematických plánů*. O případných změnách se vyučující informují při denním styku. Kontrolované *třídní knihy* (2002/2003 a 2003/2004) průkazně zachycují průběh vzdělávání v loňském i letošním školním roce, přestože pojetí některých zápisů je obecné. *Organizaci výchovně-vzdělávacího procesu školy vůči žákům* upravují zejména rozvrh hodin a školní řád. *Rozvrh hodin* je v souladu s legislativními požadavky na denní hodinové dotace. Řád školy z 29. srpna 2003 obsahově neodpovídá požadavkům příslušného právního předpisu tím, že neuvádí povinnosti pedagogických pracovníků, jež jsou stanoveny pouze jinými interními materiály. Navíc nebyl průkazně projednán v pedagogické radě.

Informace získávají rodiče prostřednictvím notýsků či žákovských knížek, na třídních schůzkách a osobně. Škola organizuje pro zákonné zástupce žáků minimálně čtyřikrát ročně třídní schůzky. O výchovných opatřeních, která byla uplatněna vůči jejich dětem, jsou rodiče předepsaným způsobem prokazatelně informováni. Informace jsou také uvedeny ve vstupních prostorách školy a je k nim volný přístup.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu základní školy vykazuje některé funkční nedostatky.

Výchovným poradenstvím nebyla ve školním roce 2003/2004 pověřena žádná učitelka. Ve škole je pět žáků se specifickou poruchou učení, se kterými ředitelka, učitelka i vychovatelka pracují individuálně během vyučování a dle potřeby i mimo vyučování.

Výchovné problémy jsou řešeny operativně, prevence sociálně patologických jevů prolíná celým výchovně vzdělávacím procesem.

Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou je na velmi dobré úrovni, stejně jako spolupráce s rodiči.

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) materšské školy s názvem „Veselá školka“, konzultovaný na pedagogické radě dne 28. srpna 2003, byl zpracován ve spolupráci obou pedagogických pracovníků. Jeho obsah tvoří všechny doporučené oblasti, které ale mají převážně podobu zbytečně opisovaných rámcových cílů a teoretických tezí. Pouze v menší míře jsou reflektována konkrétní specifika, podmínky a možnosti MŠ. Stanovené záměry a cíle postrádají zejména způsob a prostředky jejich naplňování i formy a četnost jejich vyhodnocování.

Konkrétní vzdělávací obsah tvoří *Měsíční plány výchovně-vzdělávací činnosti* rozdělené do deseti témat a podtémat korespondujících ze společenskými událostmi a přírodními změnami.

Koncepční záměry pro období 2003-2005, které nejsou součástí ŠVP, obsahují konkrétní dlouhodobé cíle všech oblastí činnosti školy: personální, materiální i vzdělávací.

Individuální vzdělávací plán pro dítě s odloženou školní docházkou zpracován není.

Součástí výchovně-vzdělávacího programu je předplavecký výcvik, četné kulturní a poznávací akce, výlety a škola v přírodě, vše příležitostně realizované ve spolupráci se základní školou a sousedními MŠ.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu je v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání.

Povinná dokumentace je vedena přehledně, pečlivě a obsahově úplně na požadovaných tiskopisech s výjimkou knihy úrazů. Údaje jsou pravidelně aktualizovány. Přijímací řízení nebylo realizováno v souladu s právní normou.

Převážně vzorně vedená povinná dokumentace školy prokazuje naplňování ŠVP.

Kontrolní systém není zpracován v návaznosti na stanovené cíle. Chybějící analýza konkrétních výsledků neumožňuje využívat zpětnovazební informace ke zkvalitňování plánování a zejména pedagogického procesu.

Kontrola naplňování vzdělávacího programu není dostatečně funkční, dosahuje vyhovující kvality.

Stanovený režim dne je z hlediska psychohygieny vyvážený. Děti si hrály a pracovaly v klidném a podnětném prostředí, měly dostatečný prostor pro spontánní činnosti i rozvoj řízeného pohybu. Učitelka s výjimkou hudebně pohybových činností akceptovala potřebu střídání aktivních činností a relaxace. Tříhodinové intervaly mezi jídlly nebyly překročeny, způsob organizace stolování byl z hlediska rozvoje samostatnosti a dovedností dětí převážně podporující. Individuální tempo stolování i potřebu spánku učitelky respektovaly, zavedený pitný režim přirozeně fungoval. Po obědě je pravidelně zařazováno čištění chrupu. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu zohledňovala individuální vývojové, sociální i emoční potřeby dětí.

Rodiče mohou využívat nabízenou postupnou adaptaci nově přijatých dětí včetně své přítomnosti ve třídě. Spoluúčast rodičů podporují tradiční i netradičních kulturní

a společenské akce. Výměna informací probíhá převážně v rámci denních kontaktů, případné problémy mají rodiče možnost aktuálně a podle potřeby konzultovat. Ústně předávané informace doplňují v šatně zveřejněné dokumenty týkající se zejména organizačních a stravovacích oblastí činnosti školy včetně možnosti svobodného přístupu k informacím. O výsledcích vzdělávání jsou rodiče informováni prostřednictvím četných výtvarných prací a výrobků dětí. V době konání inspekce nebylo zveřejněno téma ani obsah aktuálně realizovaného vzdělávacího procesu.

Organizace výchovně-vzdělávací práce včetně dalších aktivit odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání a potřebám předškolních dětí ve věkově homogenní třídě, kvalita je hodnocena jako velmi dobrá.

Způsob informování rodičovské veřejnosti je funkční, obsah zveřejněných dokumentů dosahuje dobré kvality.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce v základní škole

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku

V průběhu inspekce bylo hospitováno v pěti hodinách, ve všech ročnících, u dvou vyučujících. Týdenní hodinová dotace i členění učiva na jednotlivé části (mluvnice, sloh, čtení, psaní) byly v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu.

Při plánování a přípravě se učitelky zaměřovaly především na obsah hodin, cíle konkretizovány nebyly. Ve dvou případech bylo zvoleno příliš náročné učivo, chyběla návaznost na předchozí témata.

Český jazyk učí stejné učitelky jako matematiku. Obě splňují příslušnou kvalifikaci pro tento předmět, přesto se ve dvou případech objevily během výuky menší odborné nedostatky.

Výuka probíhala ve stejných učebnách jako matematika a ani pro český jazyk nechyběla podnětná výzdoba (aktuální nástěnné tabule, textové pomůcky vyhotovené učitelkami).

Materiální podpora výuky patřila ke slabším stránkám těchto hodin. Učitelky často vystačily pouze s učebnicemi, sešity žáků, křídou a tabulí. V některých hodinách se sice objevily ojediněle ještě další pomůcky (pexeso, namnožené texty pro rychlejší žáky, kartičky pro třídění vyjmenovaných slov a bzučáky), nebyly však využity příliš účelně. Dva žáci, kterým je věnována speciální péče, pracovali krátce na počítači a s pexesem na koberci. Didaktická ani audiovizuální technika využita nebyla.

Organizace hodin probíhala celkem plynule, společná práce se střídala se samostatnou prací žáků. Individuální přístup byl uplatněn jen u rychlejších žáků a v prvním ročníku u dvou žáků se specifickou poruchou učení. Větší pestrost forem práce, herní prvky, tvořivá činnost apod. zaznamenány nebyly. Ve dvou hodinách bylo zařazeno krátké cvičení na odreagování a protažení žáků a v jedné ještě procvičení ruky před psaním pomocí dřevěné skákací loutky. Ostatní hodiny chvilku pro relaxaci postrádaly.

Frontální způsob výuky, nedostatečná motivace a v některých případech přílišná náročnost učiva poněkud brzdily aktivitu žáků. Ta byla patrná spíše v začátcích hodin, v jejich průběhu pak ochabovala. Týmová spolupráce chyběla.

Stejně jako v hodinách matematiky probíhala výuka českého jazyka v příjemné pracovní atmosféře. Vzájemná interakce – učitelky a žáci – byla naprosto bezproblémová. Žáci respektovali pokyny učitelky a učitelky respektovaly osobnosti žáků. Při jazykové komunikaci měly dominantní roli učitelky. Rozvíjení komunikativních dovedností žáků bylo nedostatečné. Výuka probíhala v rovině otázky a odpovědi. K rozvinutějšímu mluvnímu projevu nebyli žáci stimulováni.

Hodnocení výkonu žáků během hodin se objevovalo sporadicky. Ve dvou hodinách nechybělo závěrečné hodnocení, i když bylo zredukováno spíše na chování žáků.

Klasifikace předmětu v žákovských knížkách je přiměřená, zápisy jsou však, stejně jako v matematice, nekonkrétní (Pravopisná cvičení, Opakování, Testy apod.), převažují známky z mluvnického učiva. Písemné projevy žáků jsou pravidelně kontrolovány.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku byly dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

V průběhu inspekce bylo hospitováno ve čtyřech hodinách matematiky, ve všech ročnících, u dvou vyučujících. Týdenní hodinová dotace do jednotlivých ročníků odpovídala osnovám realizovaného vzdělávacího programu.

Všechny sledované hodiny měly učitelky promyšlené a připravené, chybělo v nich však stanovení cíle a nedostačující byla i průběžná motivace a hodnocení. Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející témata a jeho náročnost byla přiměřená aktuálnímu stavu třídy. V prvním ročníku učitelka velice vhodně diferencovala učební látku pro dva žáky se specifickou poruchou učení, se kterými v průběhu hodiny pracovala individuálně.

V hospitovaných hodinách vyučovaly učitelky s příslušnou kvalifikací pro tento předmět. Učební látka byla po věcné a odborné stránce prezentována správně.

Obě třídy, ve kterých se vyučovalo, byly velmi pěkně upravené a pro výuku matematiky podnětně vyzdobené. Každá je vybavena televizorem, videorekordérem, radiomagnetofonem a kobercem, v jedné jsou umístěny čtyři funkční počítače. Nechyběly magnetické tabule a nástěnné tabule s příslušnou tematikou.

Ve všech hodinách byly účelně uplatněny různé pomůcky (učebnice, pracovní sešity, kartičky s násobilkou, hra DOMINO s čísly, číselné osy, namnožené listy s příklady, nástěnné tabule). Kromě počítačů v jedné hospitované hodině nebyla použita žádná audiovizuální a didaktická technika. Ve dvou případech pracovali žáci na koberci.

Hodiny byly celkem dynamické, i když v nich převažovala frontální výuka. Společná práce střídala samostatnou práci žáků, nebyl opomíjen individuální přístup. Rychlejší žáci měli vždy zadaný úkol navíc nebo prováděli nějakou doplňkovou činnost. Struktura některých hodin postrádala úvodní a závěrečnou část, někde chyběla i vhodná relaxace. Nejzdařilejší byla hodina v prvním ročníku, kde se objevily i jiné formy práce – skupiny, dvojice. Učitelka účelně využívala různých pomůcek a vhodně střídala výukové činnosti s činnostmi relaxačními. Psychohygienické požadavky byly ve všech hodinách dodržovány.

Motivace vycházela pouze z výkladu učiva a ze zadání různých cvičení. Chyběla spolupráce žáků. Bylo patrné, že nejsou zvyklí pracovat ve skupinách a řešit úkoly v týmech, že spoléhají na vedení učitele a na předávání hotových informací. Jejich aktivita tím však poznamenána nebyla. Žáci pracovali s chutí a se zájmem a ochotně reagovali na jednotlivé pokyny učitelky.

Při všech hodinách vládla přátelská atmosféra. Vztahy mezi žáky a učitelkami byly vřelé a vstřícné, žákům však nebylo poskytnuto příliš prostoru pro vyjádření vlastního názoru. I když v hodinách převládal výklad nad vzájemnou komunikací a diskuzí, klima třídy bylo klidné a příjemné, bez jakýchkoliv stresových situací.

Závěrečné shrnutí a hodnocení se objevilo pouze ve dvou hodinách, nedostatečné bylo také průběžné hodnocení. Občas byla zaznamenána pochvala jednotlivce, v jedné hodině pak i zhodnocení výkonu spolužáky. Poněkud opomíjeno bylo ocenění pokroku žáků. Ve dvou hodinách se objevilo alespoň závěrečné shrnutí.

Frekvence známek v žákovských knížkách je přiměřená, zápisy jsou však nekonkrétní (Matematika, Pětiminutovka, Test, Opakování apod.). Žákovské písemné projevy jsou průběžně kontrolovány a hodnoceny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice byly velmi dobré.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

Odborná a pedagogická způsobilost a zkušenost sledované učitelky (druhá, zastupující učitelka, byla sledována pouze okrajově) včetně vrozených předpokladů a znalosti potřeb předškolního dítěte měly pozitivní vliv na průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce školy.

Spontánní činnosti

Průběh spontánních činností prvního dne inspekce nebyl učitelkou cíleně ovlivňován, pouze aktuálně motivován a usměrňován. Děti plně využívaly nabízené možnosti realizovat se pouze podle vlastní volby s využitím široké a podnětné nabídky hraček, her a činností. Druhý den zařadila učitelka nabídku individuální pracovní činnosti, kterou vhodně motivovala aktuálními zážitky dětí i demonstrací finálního výrobku. Všechny činnosti byly smysluplné, rozvíjely představivost, fantazii, dovednosti, zkušenosti a návyky, ale i spolupráci a komunikaci včetně schopnosti respektování pravidel skupiny. Pouze pohybové aktivity, které nebyly slovně ani materiálně nabízeny, zůstaly nevyužity. Učitelka nenásilným způsobem děti podporovala, pozitivním adresným hodnocením je podněcovala ke zdolávání překážek. Uplatňovala partnerský přístup, podporovala jistotu a sebevědomí dětí, záměrně ovlivňovala prožitek a celkově příznivé klima třídy. Organizace spontánních činností byla přirozená, děti využívaly celého prostoru třídy včetně oblíbených zákoutí. Používané metody a formy práce byly věku i individuálním vývojovým možnostem jedinců přiměřené. Interakce a komunikace mezi dětmi a učitelkou i mezi dětmi navzájem probíhaly v přátelské rovině, zcela přirozeně. Děti se bez zábran a ostychu vyjadřovaly, s důvěrou se obracely k učitelce i k hospitující osobě.

Celkový průběh spontánních činností byl velmi dobrý.

Řízené činnosti

Po oba dny inspekce byl zařazen komunitní kruh, který svým obsahovým zaměřením kladl větší důraz na výkony dětí (názvy dnů, měsíců, ročního období, počátečních hlásek jmen dětí) než na sociální učení (vzájemné vztahy, prožitky, pocity dětí).

Sledované hudebně-pohybové aktivity byly silně motivovány a podporovány velmi kvalitní hrou učitelky na klavír. Realizované činnosti byly z hlediska věku i možností dětí vhodné, nápadité a smysluplné, pro děti radostné a uspokojující. Zřetelná touha dětí vyjádřit hudbu a rytmus pohybem a zahrát si společně oblíbené hry ovlivňovala aktivitu i nejmladších účastníků. Otevřená a vyvážená komunikace mezi dětmi a učitelkou měla charakter partnerské dohody zejména při volbě pohybových her. I když organizace probíhala formou frontálně řízených činností, měly děti volbu účasti nebo pouhého pozorování, kterou využilo pouze jedno nejmladší dítě. Z hlediska vyváženosti činností chybělo zařazení relaxace a dechového cvičení po náročnějších výkonech dětí – běhu, lezení.

Další, po svačině realizované řízené činnosti, byly vhodně tematicky motivované, navazovaly na události, činnosti a prožitky dětí (vánoční besídka, zimní sezónní činnosti). Stanovené cíle byly reálné, v praxi s ohledem na vývojové možnosti jednotlivců diferencované. Touha dětí ještě jednou předvést, co se naučily a vyrobit papírového sněhuláka, byla silným motivačním činitelem. Průběžné i finální výkony a postoje dětí byly převážně pozitivně hodnoceny a partnersky podporovány. Na organizaci opakování vánoční besídky se děti výrazným způsobem podílely samy, což umožňovalo větší plynulost i efektivitu činností. Řízená

pracovní výchova byla vhodně organizačně rozdělena do průběhu spontánních a řízených bloků. To rovněž podporovalo příznivější organizaci s využitím vyššího podílu individuálního přístupu s ohledem na dovednosti, pracovní tempo a potřebnou spolupráci s nejmladšími dětmi. Užívané metody i zajištění bezpečnosti (práce s jehlou) odpovídaly potřebám. Tak jako v předcházejících činnostech probíhala interakce a komunikace převážně v souladu s požadovanými intencemi předškolního vzdělávání.

Méně efektivní frontální organizace přechodů (hygiena, svačina, šatna) byla převážně vhodně vyplněná smysluplnými činnostmi. Pouze po svačině, kdy najedené děti dostávaly možnost prohlížet si knížky, nebyly dodrženy hygienické požadavky (mytí rukou po jídle).

Celkový průběh řízených činností byl velmi dobrý.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Ze sledovaných činností bylo po oba dva dny evidentní, že děti mají velký zájem o nabízený program v MŠ. V míře přiměřené jejich věku mají na dobré úrovni osvojeny zdvořilostní a společenské návyky včetně řečové kázně, hygienických a sebeobslužných dovedností. Pozitivní vztahy mezi dětmi a dospělými ovlivňuje otevřená přátelská komunikace a spolupráce i výrazně radostné prostředí. Velmi dobrých výsledků děti dosahovaly v hudebně pohybových, rytmických i dramatických, ale i v pracovních činnostech, které jsou výsledkem pravidelných a systematicky zařazovaných aktivit. Velmi dobře reagovaly na hudební doprovod, většina dětí zvládla melodii, text a rytmus písní. Rozvoj představivosti a fantazie byl zaznamenán ve všech sledovaných činnostech včetně dramatických. Rozumové vědomosti byly ve vztahu k věku dětí na požadované úrovni.

Celková kvalita průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti byla velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ke zjišťování žákovské úspěšnosti škola využívá tradičních metod písemného a ústního zkoušení. Má zpracovaný *Klasifikační řád*, který svým obsahem i rozsahem (12 stran) neodpovídá charakteru základní malotřídní školy.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní družina

Provoz je zajištěn v souladu s požadavky rodičů od 11:40 do 15:00 hodin. Ve školním roce 2003/2004 nebyly otevřeny pro žáky žádné zájmové kroužky, protože ze strany rodičů ani žáků nebyl projeven zájem.

V jediném oddělení družiny s 21 zapsanými žáky působí vychovatelka, která splňuje požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Materiální podmínky nejsou dobré, vychovatelka má k dispozici pouze pomůcky základní školy, samostatnými pomůckami, určenými pouze pro družinu, vybavena není.

Práce školní družiny vychází z ročního plánu rozpracovaného do měsíčních aktivit. Veškerá povinná dokumentace je vedena pečlivě. Vnitřní řád je vyvěšen pouze v nevyhovující místnosti, plní tedy spíše formální funkci. Rodiče s ním byli seznámeni na první informativní schůzce.

Činnost školní družiny je rozdělena do tří okruhů – odpočinková, rekreační (vycházky) a zájmová. Tyto činnosti jsou zajišťovány operativně, podle podmínek školy, počasí a vzhledem k aktuálnímu stavu dětí. Spontánní a řízené činnosti jsou rovnoměrně rozděleny.

V průběhu inspekce byly dodržovány zásady pedagogiky volného času, klidné aktivity střídaly aktivity pohybové. Vychovatelka měla k dětem pěkný přístup, děti byly při činnostech uvolněné a pracovaly se zájmem. K příjemnému klimatu přispívalo oboustranné akceptování dohodnutých pravidel komunikace, která probíhala na základě vzájemného respektu a důvěry.

Školní družina plní své sociální postavení, dostatečně rozvíjí osobnost žáků, úroveň její práce byla velmi dobrá; prostorové podmínky vyhovující.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Uvedené údaje v Rozhodnutí MŠMT čj. 25 786/03-21 ze dne 4. listopadu 2003 o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení **jsou v souladu** s údaji ve Zřizovací listině vydané 8. listopadu 2002 Obcí Veleň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 25 786/03-21 ze dne 4. listopadu 2003 vydané MŠMT ČR
2. Zřizovací listina Základní školy Veleň, okres Praha – východ, Hlavní 46 ze dne 8. listopadu 2002
3. Statistický výkaz Škol (MŠMT) řady V podle stavu k 30. září 2003
4. Aktuální rozvrh hodin tříd a jednotlivých učitelů
5. Předinspekční materiály a dotazník pro ředitele školy
6. Plánovací kalendář ředitele školy – I. pololetí 2003/2004
7. Třídní knihy 2002/2003 a 2003/2004
8. Třídní výkazy a katalogové listy
9. Organizační řád školy – bez data uvedení
10. Provozní řád základní školy ze dne 1. ledna 2003
11. Řád školy ze dne 29. srpna 2003
12. Klasifikační řád ze dne 28. srpna 2003
13. Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků – bez data uvedení
14. Záznamy z hospitací
15. Pokyn ředitele školy ke konání škol v přírodě z 1. ledna 2003
16. Rozhodnutí ředitelky školy ve školním roce 2002/2003
17. Zápisy z pedagogických rad
18. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003
19. Personální dokumentace zaměstnanců ZŠ Veleň
20. Vzorčky žákovských prací

21. Vzorčky žákovských knížek
22. Inspekční zpráva ze základní školy čj. 035 111/99 2158 ze dne 18. května 1999
23. Inspekční zpráva z mateřské školy čj. 024 22/2000-1111 ze dne 7. února 2000
24. Rozhodnutí o odkladu školní docházky vydané ředitelkou školy v roce 2003
25. Přehledy o docházce dětí mateřské školy Veleň za školní roky 2002/2003 a 2003/2004
26. Evidenční listy všech 25 zapsaných dětí mateřské školy vedené ve školním roce 2003/2004
27. Přehledy výchovné práce za školní roky 2002/2003 a 2003/2004
28. Jmenování zástupkyně ředitelky ZŠ ze dne 1. ledna 2003
29. Koncepční záměry pro období 2003-2005 (Základní škola Veleň – MŠ) ze dne 18. srpna 2003
30. Školní vzdělávací program „Veselá školka“ ze dne 28. srpna 2003 s přílohami
31. Vnitřní řád školy ze dne 1. ledna 2003
32. Organizace a provoz MŠ ze dne 1. ledna 2003
33. Provozní řád MŠ ze dne 1. ledna 2003
34. Rozvrhy služeb pedagogických pracovníc bez data platnosti
35. Plány řízení a kontroly bez data platnosti
36. Hospitační záznamy MŠ za období školních roků 2002/2003 a 2003/2004
37. Zápisy pedagogických rad MŠ za období školních roků 2002/2003 a 2003/2004
38. Zápisy z provozních porad za období školních roků 2002/2003 a 2003/2004
39. Sešit úrazů MŠ založený dne 1. dubna 1999

ZÁVĚR

Personální zabezpečení z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti je v základní škole velmi dobré, ve školní družině vynikající. Kvalita předložené a používané dokumentace je velmi rozdílná a vyžaduje důkladnou revizi a přizpůsobení reálnému stavu školy. Odborná i pedagogická způsobilost, dlouholetá zkušenost a velmi dobrá praktická zdatnost pouze jedné sledované učitelky mateřské školy pozitivně ovlivňuje kvalitu pedagogického procesu. Nižší míra kvalitní reflexe je výsledkem málo efektivního vedení i dalšího vzdělávání, které nebylo dostatečně specificky zaměřené.

Materiální podmínky základní školy jsou velmi dobré, prostorové podmínky jsou nadstandardní. Veškeré pomůcky jsou funkční, vyžadují důsledné využívání. Prostorové podmínky mateřské školy vytvářejí bezpečné, hygienické, funkční a estetické prostředí pro naplňování pedagogických záměrů. Výjimku tvoří starší, výškově nevhodný nábytek. Prostor a vybavení školní zahrady MŠ poskytuje výrazně příznivé podmínky pro činnost i relaxaci předškolních dětí.

V průběhu inspekce v základní škole bylo opakovaně hospitováno v obou třídách a u všech ročníků. Hodiny byly nejčastěji hodnoceny stupněm velmi dobrý a dobrý. Žádná z hodin nebyla nevyhovující. Největším kladem byl vzájemný vztah mezi učitelkami a žáky a celková atmosféra školy. Nedostatkem zhlédnutých hodin byla malá názornost výuky a slabá motivace žáků. Sledovaná výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy i její průběhové výsledky svědčí o velmi dobré kvalitě podmínek vytvářených pro individuální, osobnostní i sociální rozvoj dětí. Vzdělávací proces je z hlediska užívaných metod, organizačních forem i uplatňovaných didaktických postupů pro rozvoj předškolních dětí výrazně podporující.

Vnitřní klima celé školy je podnětné, motivuje děti k samostatnosti, příznivým sociálním vztahům a zájmu o pedagogický program.

Poslední inspekce proběhla ve škole ve dnech 3. – 4. května 1999 ještě podle staré metodiky – viz inspekční zpráva čj. 035 111/99 2158 – a není tak snadné objektivně posoudit, k jakým změnám ve škole došlo. Je však možno konstatovat, že škola má v obci své pevné místo a je mezi žáky oblíbená. Zájem rodičů o vzdělávání dětí se daří podporovat prostřednictvím tradičních i netradičních forem spolupráce. Kvalita sledované odborné práce mateřské školy má od poslední inspekce čj. 024 22/2000-1111 ze dne 7. února 2000 vzestupnou tendenci, kvalita vedení a řízení zůstala na stejné úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek v.r.
Členové týmu	Mgr. Zuzana Bečvářová	Z. Bečvářová v.r.
	Mgr. Miroslava Hájková	M. Hájková v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Zdeňka Bláhová

V Nymburku dne 28. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. února 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jarmila Strašáková	J. Strašáková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Komenského 1254, 288 01 Nymburk. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	25. 2. 2004	c6-1025/04-2031
Zřizovatel	25. 2. 2004	c6-1026/04-2031
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
24. 2. 2004	c6-1024/04-2031	Připomínky byly podány.